

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 50

Maribor, torek 3. marca 1931

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno prelema v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš. po tarifu
Oglaš. sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Konsolidacija miru

BRODOVNA POGODBA MED ANGLIJO, FRANCIJO IN ITALIJO NAJBOLJŠE JAMSTVO ZA OHRANITEV MIRU NA SVETU.

LONDON, 3. marca. Zunanji minister Henderson in prvi lord admiralitete Alexander sta prispela s svojim spremstvom v Pariz in Rim zopet v London. V razgovoru z zastopniki tiska je izjavil Henderson, da je izidom svojih konferenc v Rimu in Parizu zelo zadovoljen. Doseženi brodovni sporazum bo znatno ojačil že itak prijateljske odnose med Anglijo, Francijo in Italijo.

Ko je državni podtajnik v zunanjem ministrstvu, Dalton, v snodnji zbornici sporočil podpis brodovnega sporazuma s Francijo in Italijo, so se vsi poslanci dvignili in pozdravili to obvestilo z velikim navdušenjem.

RIM, 3. marca. Po vestih iz Pariza je izzval podpis brodovnega spora-

zuma po vsem svetu največje zadovoljstvo. Časopisje soglasno pozdravlja doseženi sporazum in vidi v njem najboljše jamstvo za ohranitev miru.

Italijanski zunanji minister Grandi je poslal Hendersonu prisrčno brzojavko, v kateri izraža prepričanje svoje vlade, da je med Italijo, Anglijo in Francijo sklenjeni brodovni sporazum največje važnosti za konsolidacijo miru na svetu. Obenem zagotavlja Grandi, da je italijanska vlada vedno pripravljena, z vsemi razpoložljivimi sredstvi sodelovati pri mirovnem delu.

Brzojavko podobne vsebine je poslal Grandi tudi francoskemu zunanjemu ministru Briand.

jim je bil odrejen prekratek čas bivanja v Dubrovniku, v Benetkah pa so ga imeli še preveč. Nadaljevali so včeraj pot preko Kotora v Atene.

Pogreb generala Grazianija

VERONA, 3. marca. Danes se je vršil svečan pogreb generala Grazianija, ki je padel med vožnjo iz vlaka in se pri tem ubil. Pogrebni svečanosti se je udeležilo tudi češkoslovaško vojaško odposlanstvo, ker je bil pokojni general med vojno komandant češkoslovaških legionarjev na italijanski fronti. Imenom predsednika Masaryka se je polkovnik Masny s toplimi besedami poslovil od pokojnika in položil na njegovo krsto krasen venec.

4 milijone Kitajcev umrlo gladu

PARIZ, 3. marca. »Agence Indopacifique« objavlja iz Sanghaja, da je to zimo v provinci Kuangsi doslej umrlo 4 milijone ljudi gladu in da umira še sedaj dnevno 1000 ljudi.

Smrtna neizgoda.

Kakor smo že poročali, se je v nedeljo popoldne zrušil na 45-letnega uslužbenca okrajnega cestnega odbora Ferdinanda Duharja sklad težkih desk in je dobil Duhar pri tem težke notranje poškodbe. Kljub takojšnji zdravniški pomoči, je nesrečnež včeraj popoldne podlegel poškodbam. Pokojnik, ki je bil zelo vreden delavec, zapuščal v največji revščini vdovo in pet nepreskrbljenih otrok.

Nezgodna vsled poledice.

Včeraj popoldne je padla v Smetanovi ulici 46-letna prodajalka z južnim sadjem Verona Kudiš na poledenem pločniku tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. Ponesrečenko so z reševalnim oddelkom odpemili v splošno bolnico.

Sodišču oddana

sta bila včeraj 32letni brezposelni delavec Franc Pešl in 30-letni krojaški pomočnik Bogomir Majer, ki sta tekom februarja deloma izvršila deloma poskušala 8 vlomov v Mariboru. Tri vlope sta priznala in sicer izvršen vlom v trafiko v Strossmajerjevi ulici ter poskušana vlom v trafiko v Marijini ulici in ljudsko tiskarno. Dva vlope (v trafiko Dencl na Betnavski cesti in v gostilno Čolnik v Tvrniški ulici) pa tajita, vendar sta jima po pričah dokazana. Sodišču je bil oddan tudi brezposelni Matija Z., ki je te dni v neki gostilni na Frankopanovi cesti prodajal ukraden rezilnik.

30.000 vseučiliških slušateljev

štejejo univerze v češkoslovaški republiki. 5400 od njih je v raznih dijaških domih, katerih je za vseučilišnike v republiki 23, in sicer 2 jugoslovenska, 2 nemška, 2 židovska, 17 pa za češkoslovaške. Največji je Masarykov dijaški dom v Pragi, v katerem je 890 akademikov.

Elektrifikacija Čakovca.

Z deli za elektrifikacijo Čakovca se je pričelo in te dni je bilo končano postavljanje drogov do Čakovca. Sedaj je delegat Elektrarne Fala prišel z merjenji notranje mreže, ter se bo že te dni pričelo tudi z montiranjem vodov.

V živo zadela

je fašiste v Italiji poslanica zagrebškega nadškofa in hrvatskega metropolita dr. Ante Bauerja, v kateri je opisan težavni položaj Slovencev in Hrvatov, ki so na podlagi mednarodnih pogodb ostali pod Italijo. To je razvidno iz fašističnega tiska, ki registrira poslanico, jo imenuje »drzno izzivanje« in pavšalno taji v poslanici navedena konkretna dejstva.

Rimska »Tribuna« se zgraža nad tem, da je nadškof dr. Bauer z ozirom na preganjanja slovenske in hrvatske duhovščine ter slovenskega in hrvatskega učiteljstva v Julijski Krajini in z ozirom na to, da je fašizem onemogočil uporabo materinskega jezika v šoli in cerkvi, odredil za 19. t. m. molitve za preganjane brate po vseh katoliških cerkvah Jugoslavije. List opozarja, da je papež lansko leto baš za ta dan odredil molitve po cellem svetu za preganjane kristjane v Rusiji, in smatra za žalitev, da katoliško ljudstvo v Jugoslaviji istega dne moli za svoje preganjane brate v Italiji. »Tribuna« ne more razumeti, kako se fašistična Italija stavlja v isto vrsto s sovjetsko Rusijo, dasi so med obema državama prijateljski odnosi.

»Giornale d'Italia« je mnenja, da tej poslanici nadškofa dr. Bauerja ni primere v zgodovini. Smatra jo za grobo žalitev katoliške cerkve, ki se vpleta v nevarno agitacijo, katero vodijo po blaznih programih politični pustolovci, agitacijo, ki vodi do zločinskih atentatov. List smatra, da poslanica izkrivlja najelementarnejše resnice z namenom, da umetno ustvari v masah duševno razpoloženje za gotove akcije vzdolž italijanske meje, s čimur se ustvarja v Evropi akutni center duhovnih in političnih nemirov. Poslanico zagrebškega nadškofa morajo vrhovne cerkvene oblasti in vsi oni, ki so odgovorni za mir v Evropi, smatrati za akt premišljene in brezumne provokacije.

Tudi vsi ostali fašistični listi smatrajo poslanico za nečuveno izzivanje. Vendar pa niti eden izmed njih ne poskuša pobijati v poslanici navedenih činjenic, ampak ponavljajo svoje stare laži in žalitevajo, da se vsi v Julijski Krajini še preostali slovenski in hrvatski svečeniki zamenjajo z italijanskimi. Pri tem tržaški »Popolo di Trieste« še posebej naglašajo, kako so zdaj v vseh samostanih Italije že sami italijanski patri, v čemur je prišla do izraza prirodna pravica Italije, ker v mejah Italije ni prostora za tuje pater. Tako bi trebalo napraviti tudi škofi in duhovniki, ki niso Italijani. List postavlja trditev, da je nedavni napad na kapucinski samostan v Ajdovščini bil izvršen od »panslovenske« organizacije in na pobudo slovenskih duhovnikov. Dokaza za to trditev list ne doprinese, pač pa povdarja, da je skrajni čas, da se iz cerkva Julijske Krajine za vedno odstranijo

Veliki viharji na Jadranu

V VIŠKO PRISTANIŠČE SE JE ZATEKLO PRED SILNIM VIHARJEM TUDI VEČ ITALIJANSKIH BOJNIH LADIJ.

SPLIT, 3. marca. Ob dalmatinski obali divjajo težki viharji, ki so ladijski promet skoro popolnoma onemogočili. Večina ladij ne more iz pristanišč, ker so na odprtem morju tako silni valovi, da je vsak boj proti njim nemogoč. Pristaniške naprave v Splitu ogrožajo velikanski valovi. V pri-

stanišče na Visu se je zateklo tudi več italijanskih bojnih ladij, ki so bile v nevarnosti, da jih vihar poškoduje. Jugoslovenske oblasti so vsem skočile na pomoč. Ko je čez nekaj ur vihar nekoliko popustil na srditost, so italijanske bojne ladje odplule zopet na odprto morje.

Elektrifikacija Vojvodine

BEograd, 3. marca. »Vreme« poroča, da se mude v Beogradu zastopniki velike ameriške finančne skupine, International Public Service Corporation, ki nameravajo izvršiti elektrifikacijo Vojvodine. Družba je že kupila elektrarno v Novem Sadu. Sedaj se vrše še pogajanja za nakup raznih drugih elektrarn v Vojvodini, da bi bila na ta način omogočena enotna elektrifikacija vsega ozemlja.

Predlog za povišanje volilne pravice v Nemčiji

BERLIN, 3. marca. Nemška ljudska stranka je izročila državnemu zboru predlog, po katerem naj se volilna pravica za državnozborske in deželnozborske volitve poviša od 20 na najmanj 25 let. V političnih krogih prevladuje mnenje, da bo predlog gotovo z veliko večino glasov odklonjen.

Miren razvoj revolucije v Peruju

LIMA, 3. marca. Revolucija v republiki Peru je prešla v mirne vode. Predsednik Cerro je sklical veliko zborovanje vseh strank in slojev in je podal izjavo, da odstopi obenem s celotno vlado. K temu sredstvenemu preokretu je največ pripomogel s svojo inter-

vencijo komandant mornarice, ki je Cerro prigovarjal, naj s prostovoljnim odstopom prepreči splošno državljansko vojno. Vpostavljena je začasna vlada, triumvirat, ki ga tvorijo predsednik najvišjega sodišča, poveljnik vojske in poveljnik mornarice. V deželi vlada mir.

Sedež mednarodne agrarne banke

PARIZ, 3. marca. Iz poučenih krogov javljajo, da se priprave za organizacijo mednarodnega agrarnega kreditnega zavoda bližajo s polno paro h koncu. Statut banke je že izdelan. Javlja se tudi, da sedež banke najbrže ne bo v Baselu, ampak v Curihi ali Amsterdamu. Banka bo pričela poslovati, čim jo bo odobril Svet Društva narodov.

400 ameriških turistov na naši rivijeri

DUBROVNIK, 3. marca. V nedeljo se je pripeljalo iz Benetk v Dubrovnik na velikem luksuznem parniku »Express of France« 400 ameriških turistov. Razgledali so si takoj mesto in okolico in so bili izredno navdušeni nad naravnimi in zgodovinskimi krašotami pokrajine. Obžalovali so, da

slovenski duhovniki, iz cerkvene hierarhije pa slovenski svečeniki, ki ji stoje na čelu.

Takšno pisanje fašističnega tiska je samo jasen dokaz, da fašistični režim v Julijski Krajini res tako postopa, ka-

kor je povedal nadškof dr. Bauer v svoji poslanici, in isti tisk bje samega sebe po zobeh če trdi, da so v poslanici »izkrivljene najelementarnejše resnice« o položaju našega naroda v Italiji.

U zidave

Maribor

POSAMEZNIH ULICAH. — ZA NE-
DEFINITIVNA NAČELA.

Kakšne stavbe se v posameznih ulicah smejo graditi. Zaradi arhitektonske zaokroženosti bi se moralo prepovedati graditi poleg hiš s strmimi strehami take z ravnimi, prav tako pa tudi zraven trinadstropnih ali celo štirinadstropnih hiš s samo enim ali dvema nadstropjema. V tem oziru naj bi služil za vzgled Beograd, kjer je mestni gradbeni urad v zvezi z ministrstvom za gradnje natančno določil nadstropja stavb po posameznih ulicah.

Po našem mnenju bi se n. pr. na Aleksandrovi cesti, v Slovenski in Gosposki ulici, na Grajskem, Jugoslovanskem in Glavnem trgu, na Trgu kralja Petra in Svobode, v Kopališki, Frančiškanski, Sodni, Cvetlični ulici ter v prečnih ulicah ne smele graditi hiše z manj kakor vsaj tremi nadstropji. Za Koroško cesto in prečne ulice, za nekatere ulice severno od Aleksandrove ceste, za Meljsko cesto, Mlinsko ulico itd., bi smele biti dovoljene kvečjemu najmanj dvonadstropne, enonadstropne le v delu določenem za vile, pritlične pa na skrajni periferiji. Mimo tega bi se moralo ugotoviti, kje smejo biti hiše, ki v pritličju nimajo poslovnih prostorov, kajti mešanica ubija estetično harmonijo. Nič manj pa tudi ni važno vprašanje zidave novih industrijskih obratov. Ako hočemo Mariboru ohraniti sloves zdravega mesta, potem se mora vsa industrija koncentrirati samo na vzhodni periferiji, v Melju, na Pobrežju in Teznu. Sredina mesta, Koroško predmestje in Studenci niso za industrijo.

Vse to so problemi, katere je nujno treba rešiti, ako hočemo kdaj izboljšati sedanje skoraj že neznosno stanje, ki ovira ves razvoj prometa in daje mestu izgled razbitosti in neestetičnega videza. Grešilo se je doslej zadosti, pred vojno in še prav posebno po vojni, ko smo dobili nešteto gradbenih nestvorov, katerih še stoletja ne bo mogoče popraviti, nekatere po sploh ne nikdar več. Tu ne smejo priti v poštev posamezni slučajji in privatni interesi, tu mora veljati nespremenljivo načelo!

Ni pa važen samo gradbeni načrt, ki določa smer in širino ulic, temveč je vsaj enako važno tudi to, da se določi,

kakšne stavbe se v posameznih ulicah smejo graditi. Zaradi arhitektonske zaokroženosti bi se moralo prepovedati graditi poleg hiš s strmimi strehami take z ravnimi, prav tako pa tudi zraven trinadstropnih ali celo štirinadstropnih hiš s samo enim ali dvema nadstropjema. V tem oziru naj bi služil za vzgled Beograd, kjer je mestni gradbeni urad v zvezi z ministrstvom za gradnje natančno določil nadstropja stavb po posameznih ulicah.

Po našem mnenju bi se n. pr. na Aleksandrovi cesti, v Slovenski in Gosposki ulici, na Grajskem, Jugoslovanskem in Glavnem trgu, na Trgu kralja Petra in Svobode, v Kopališki, Frančiškanski, Sodni, Cvetlični ulici ter v prečnih ulicah ne smele graditi hiše z manj kakor vsaj tremi nadstropji. Za Koroško cesto in prečne ulice, za nekatere ulice severno od Aleksandrove ceste, za Meljsko cesto, Mlinsko ulico itd., bi smele biti dovoljene kvečjemu najmanj dvonadstropne, enonadstropne le v delu določenem za vile, pritlične pa na skrajni periferiji. Mimo tega bi se moralo ugotoviti, kje smejo biti hiše, ki v pritličju nimajo poslovnih prostorov, kajti mešanica ubija estetično harmonijo. Nič manj pa tudi ni važno vprašanje zidave novih industrijskih obratov. Ako hočemo Mariboru ohraniti sloves zdravega mesta, potem se mora vsa industrija koncentrirati samo na vzhodni periferiji, v Melju, na Pobrežju in Teznu. Sredina mesta, Koroško predmestje in Studenci niso za industrijo.

Vse to so problemi, katere je nujno treba rešiti, ako hočemo kdaj izboljšati sedanje skoraj že neznosno stanje, ki ovira ves razvoj prometa in daje mestu izgled razbitosti in neestetičnega videza. Grešilo se je doslej zadosti, pred vojno in še prav posebno po vojni, ko smo dobili nešteto gradbenih nestvorov, katerih še stoletja ne bo mogoče popraviti, nekatere po sploh ne nikdar več. Tu ne smejo priti v poštev posamezni slučajji in privatni interesi, tu mora veljati nespremenljivo načelo!

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 3. marca ob 20. uri »Bela garda«.
Gostovanje Hudožestvenikov. Izven.
Sreda, 4. marca ob 20. uri »Rusija na razpotju«. Gostovanje Hudožestvenikov. Izven.
Četrtek, 5. marca ob 20. uri »Čardaška kneginja« ab. B. Kuponi.

Hudožestveniki bodo gostovali v mariborskem gledališču še v torek 3. in sredo, 4. t. m. v torek bodo vprizorili velezanimivo delo sovjetsko-ruskega pisatelja Bulgakova »Bela garda«, ki je v Zagrebu in v Ljubljani celo še bolj uspešna, kakor itak že priznani »Revizor«. Snov tej drami je zajeta iz vzdušja, ki je vladalo v Ukrajini leta 1918. Ob umiku Skoropadskega, Nemceva ter ob nastopu boljševikov. Vsekakor obeta tudi drugi večer zelo velik umetniški užitek. V sredo, 4. t. m. bodo vprizorili Hudožestveniki tragedijo pisatelja Vladimirja Volkenstajna »Rusija na razpotju«. Dejanje se godi na Ruskem na časa knežjih bojev. Režira g. Pavlov.

Prvi večer Hudožestvenikov

Beograjska skupina Hudožestvenikov pod vodstvom g. Pavlova so naši stari ljubci znanci. Sinoči so nastopili po daljšem odmoru zopet v našem gledališču in so zopet pokazali svoje velike sposobnosti, dasi seveda že niso več to, kar je pomenil Moskovski Hudožestveni Teater nekoč, v dneh svoje velike slave. Izmed nekdanjih svetovnoznanih imen srečamo danes kot močne igralce še gosp. Pavlova, gospo Grečeva in še morda Tokarsko in Levičko, dočim so ostali zvečine že nove moči, ki ne dosežajo več svojih

vzorov iz nekdanje enotne skupine. Najmočnejši med njimi je še vsekakor g. Alekin, ki je sinoči v Gogoljevem »Revizorju« ustvaril sijajni tip Hlestakova, z virtuosno, lahko in prijetno-simpatično stilizirano igrjo. Visoko nad vsemi stoji s svojo naravnost sugestivno učinkujočo igrjo g. Pavlov in ga. Grečeva. Pavlov je podal v ulogi mestnega poglavarja izredno mojstrsko delo, ga. Grečeva pa je vličila polno in sveže življenje v lik njegove žene. O ostalih ulogah podrobno govoriti nima smisla, povdariti pa je treba zlasti še živahno in učinkovito, skoraj še vedno nedosežno realitiko in pestro barvnost, ki se preliva iz prizora v prizor in te objame tako, da ne čutiš več, da si v teatru, ampak se ti zazdi, da si sredi živega vsakdanjega življenja. Le maske in uniforme te od časa do časa iztrgajo iz te iluzije. Sijajna je bila skupinska igra zlasti ob čitanju pisma in pa, ko orožnik javi prihod pravega revizorja. Skratka: videli in poslušali smo silno in globoko slovansko umetnost.

Občinstvo, ki sicer sinoči ni docela napolnilo gledališča, je pokazalo globoko razumevanje za izredni umetniški užitek. Po vsakem dejanju je priklicalo umetnike pred zastor, koncem predstave pa je opuslo oder s cvetjem in burnega aplava skoraj ni hotelo biti konec. Upamo, da bo današnja predstava tudi v obisku pokazala polno razumevanje naše publike.

Mariborsko žensko društvo

naznanja, da so došle knjige redne izdaje »Belo-modre knjižnice«. Dobe se v društveni sobi v dekliški meščanski šoli, Cankarjeva ulica, v sredo, dne 4. t. m. od 9.—12. in od 15.—17. ure. Obenem dobijo knjige lanske izdaje oni naročniki, ki jih doslej še niso dvignili.

Mariborski in dnevni drobiš

Aerodrom v Mariboru.

Kakor doznavamo z merodajne strani, je vojaška oblast določila za zgraditev aerodroma v Mariboru komisijo, ki naj stavi predloge radi načrtov in pregleda v poštev prihajajočega prostora. V interesu razvitka našega lepega mesta moramo zanimanje vojaške oblasti za Maribor kar najtopleje pozdraviti ter želimo obenem našemu marljivemu Aeroklubu, ki se je že mnogo potrudil za pridobitev aerodroma, da končno doseže svoj cilj. Samoobsebi je razumljivo, da bo z graditvijo vojaške letalske postaje tudi civilna avijatika v Mariboru mnogo pridobila.

Pregled vojnih obveznikov 1881-1905.

Mestno načelstvo v Mariboru razglasi da bo naborna komisija tudi ob priliki letošnjega glavnega nabora pregledala vojne obveznike starejših letnikov, ki se čutijo za vojaško službo nesposobne. Radi tega se pozivajo vsi v mestu stanujoči vojaški obvezniki rojstvenih letnikov 1881 do 1905, ki so bolni in se čutijo za vojaško službo nesposobne, da se javijo od 2.—7. marca pri mestnem vojaškem uradu Slomškov trg 11, med uradnimi urami. Vsak obveznik naj prinese s seboj vojaško ispravo in domovnico, da se zamore za vsakega točno ugotoviti pristojnost. Invalidom in stalno nesposobnim se ni treba javiti.

Odlični gost v »Ljudski knjižnici«.

Minulo nedeljo je obiskal »Ljudsko knjižnico« v Narodnem domu general Stevan Knežević, ko je prišel na občni zbor mariborske Sokolske župe. G. general je obiskal knjižnico ravno med uradno uro, ko je bila polna izposojevalcev. G. generala je sprejel in mu razkazal knjižnico dr. Avg. Reisman. Odlični gost se je čudil ogromnemu razmahu, ki ga je knjižnica dosegla iz neznatnega početka tekom zadnjih 10 let. General Knežević se je svoječasno pečal z urejevanjem generalštabne knjižnice in ga je lepa javna »Ljudska knjižnica«, kot je Beograd še nima, izredno veselila ter je povzročila njeno važno nalogo v kulturnem in nacionalnem oziru za obmejni Maribor.

Smrtna kosa.

Danes jutraj sta umrla: Ob bregu 12 bivši trgovec Edvard Kahn, star 78 let, v Strmi ulici 15 pa Ivan Rajšp, prevžitar, star 86 let.

Dobava mesa za vojaštvo.

Po razpisu mariborskega vojaškega okrožja se bo vršila dne 5. t. m. v pisarni tega okrožja druga javna ustmena licitacija za dobavo mesa v dnevni množini do 750 kg. Pogoji so razvidni v pisarni omenjenega okrožja med uradnimi urami.

Iz obrtniških krogov.

Tudi letos se bo slavil obrtniški dan na dan sv. Jožefa kot obrtnega patrona. Ta dan hoče obrtništvo na svojem sestanku razpravljati o nujnih zadevah obrtniškega stanu, ustanovljati svoje organizacije v različnih krajih, ustanovljene obrtniške organizacije pa poživiti, da jim tako da manjkajoči impulz za nadaljnjo uspešno in koristno delo za dobiti obrtniškega stanu.

Krasne literarne zbirke v »Ljudski knjižnici«.

»Ljudska knjižnica« v Narodnem domu je pravkar prejela iz vezave lanske letnik leposlovnega mesečnika »Ljubljanskega Zvona«. S tem je »Ljudska knjižnica« dopolnila zbirko »Ljubljanskih Zvonov« s 50. letnikom. Knjižnica ima vseh 50 letnikov »Zvona«, večino tudi v večih izvodih. Ravno tako ima knjižnica vseh 63 letnikov »Dom in Sveta«, vse letnike »Slovana« in drugih slovenskih revij. Zaloga slovenske literature v »Ljudski knjižnici« predstavlja toraj neprecenljivo vrednost, in je res kulturni ponos Maribora.

10 stopinj pod ničlo!

Davi je toplomer zabeležil najnižjo letošnjo jutranjo temperaturo: 10 stopinj pod ničlo... Je to prvi občutnejši mraz v letošnji zimski sezoni. Ljudje z dežele so bili odeti v srebrno ivje, okna pa je poslikal čez noč skrivnostni slikar z ekso tičnimi cveticami. Najbolj zanimivo pa je, da je mraz pritisnil tik pred solničnim vzhodom.

KINO

Grajski:

Samo še danes sredi zadnjikrat
GOSPOD PO NAROČILU
100% nemška govoreča in zvočna
opereta.

Union:

Radi mnogoštevilnega obiska se podaljša film

VIHAR NAD MONT BLANKOM
do četrta 5. marca.

Ob 3. uri pop. šolske predstave po
znižanih cenah.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri.
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLO KINO:

7. 8. marca

Douglas Fairbank.

ZELEZNA MASKA

Zgodovinsko društvo v Mariboru.

VI. večer zgodovinarjev, ki bo v sredo ob 20. uri v mali sobi restavracije »Narodni dom«, bo posvečen moderni svetovni zgodovini. Na dnevnem redu je predavanje: Zedinjene države Severne Amerike, njih nastoj in razmah do svetovne velesile. Ker je predavanje v najožji zvezi s sodobnimi mednarodnimi vprašanji, pričakuje odbor, da posetijo večer res vsi prijatelji zgodovine in Zgodovinskega društva.

Šaljiva štaletna tekma pri Mariborski koči.

Zimskosportni odsek SPD Maribor sporoča, da bo vozil v soboto dne 7. tm. ob 14. uri izpred Velike kavarne mestni autobus smučarje do Reke — gostilne Lebe, — od koder bo tudi v nedeljo 8. tm. ob 18. uri odpeljal smučarje nazaj v Maribor. — Cena za vsako turo 10 Din na osebo. Nadaljne informacije se dobijo v sportni trgovini B. Divjak, Glavni trg.

Miss Pohorje

se bo volila o priliki zabavnega večera dne 7. tm. pri Mariborski koči, na kar že sedaj opozarjamo vse konkurentinje.

Pogrebno društvo na Pobrežju

ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 8. marca, ob 2. pop. v dvorani gostilne gospe Simonič.

Učiteljski upokojeenci in upokojenke iz Maribora in okolice.

Prihodnji družabni sestanek bo v četrtek, 5. marca, v gostilni ge. Koštomaj v Mlinski ulici. Na zdravo snidenje! —
Gasilno društvo delavnice drž. železnice v Mariboru

je od čistega dobička letošnje maskerade darovalo sokolskemu društvu v Studencih znesek 100 Din, za kar se društvo najiskrenee zahvaljuje.

Odsek upokojeencev UJNZB.

Upokojeenci, provizionisti itd. ter njih rodbinski člani, ki še nimajo rdečih že prolongiranih legitimacij, naj takoj zaprosijo pri pristojnih postajnih uradih za nove legitimacije.

Samo par dni!! Dnevno!!

„Zlati čudež“

v Veliki kavarni

Noč na Jadranu

obeta biti najlepši pendant nekdanje Japonske noči, ki jo je priredil svoječasno pri nas klub »Grohar« pod vodstvom naših priznanih umetnikov, katerih imena nam garantirajo, da bo tudi ta prireditev ostala vsem posetnikom v najlepšem spominu. Iz improviziranega parnika bomo zamogli občudovati slike našega odrešenega in neodrešenega Pri morja. Noč bodo rasvetljevali reflektorji. Za okrepčevanje bo vsestransko dobro preskrbljeno. Za prireditve se že interesirajo tudi zunanji obiskovalci, katerim je odbor dovolil polovični popust na vstopnino, ako se izkažejo z društveno legitimacijo ali pa z legitimacijo sokolskega društva.

Odkod človeku osemdeset let?

Ko je Bog ustvaril svet, je najprej dolečil, da bo živel človek samo trideset let. »Ti boš krona vsega stvarstva«, reče Bog, »vedno boš mlad, zdrav, lep, močan, razumen, a živel boš samo trideset let!« Človeku je bilo zelo všeč, da je dobil carstvo sveta, ni mu pa bilo po volji, da mu je prisodil Bog tako kratko življensko dobo. Ne reče pa ničesar in se odstrani.

Za človekom ustvari Bog osla in mu reče: »Ti boš živel ob najslabši hrani, pa še te ne boš nikoli imel toliko, da bi se nasitil. S tvojim imenom bodo ljudje psovali drug drugega, čeprav boš ravno ljudem vlačil in nosil najtežje tovore. Delal jim boš usluge, kakoršne bi jim nihče drugi ne delal, a za nagrado boš od ljudi dobival batine. Živel boš trideset let!« »Gospod,« odgovori osel, »ker bom moral prenašati takšne muke, ali bi ne mogel spremeniti, da živim samo deset let?« »Lahko,« reče Bog, »naj se zgo di po tvoji volji!« Nato se od nekod prikra de človek, se odkašlja in reče: »Gospod, daj meni onih dvajset let, katerih noče osel.« »Vzemi jih,« reče Bog, »takšna kakor so.« Človek se je v srcu tiho radoval, ker si je pridobil še dvajset let.

Nato ustvari Bog psa in mu reče: »Karkoli boš imel, boš branil do zadnjega diha; lajal boš za vsako nevarnost, čim jo zaslu tiš, a zaslu ti boš vedno že od daleč. Ne boš imel niti sna niti počitka; nikdar ne boš utegnil v miru pokositi, niti povečerjati. Vse to boš pa delal več za druge kakor za sebe. Tudi ti boš živel trideset let.« »Gospod,« reče nato pes, »ker mi bo življenje tako nemirno, ali bi lahko spremenil, da bi živel samo deset let?« »Naj se zgodi po tvoji volji,« reče Bog, »ker že hočeš tako!« Človek se malo odkašlja, pristopi in spre

govori: »Gospod, daj meni onih dvajset let, katerih noče sprejeti pes.« »Dam ti jih taka kakor so,« reče Bog, in človek se v srcu zopet tiho raduje, ker si je tako zopet podaljšal življenje.

Nazadnje ustvari Bog opico in ji reče: »Zelo boš sličila človeku, pa ne boš človek temveč samo opica. Plezala boš po drevesih in skakala z veje na vejo; kar boš videla, da delajo drugi, boš delala tudi ti, sama pa ne boš znala, zakaj to delaš. Tudi ti boš živila trideset let.« »Gospod,« reče opica, »takšnega življenja mi je dovolj dvajset let; trideset mi ga je preveč!« »Naj bo po tvoji volji,« reče Bog. Človek se popraska za ušesom, odkašlja se in obližuje pa naposled reče: »Gospod, daj meni tudi teh deset let, katere je opica odklonila!« »Dam ti jih takšna kakor so!« reče Bog. In veselil se je človek kot majhen otrok, ker si je nabral celih osemdeset let življenja.

Tako je tudi sedaj. Ko je človek v svojih letih, od rojstva pa do tridesetih, je mlad, zdrav, lep, močan; on je v resnici car v božjem carstvu na zemlji. Med tridesetim in petdesetim letom se oženi; dobi otroke, mora mnogo delati in mučiti se, da si kaj zasluži in živi zato tako kakor oni, katerega leta je pograbil. Od petdesetega do sedemdesetega leta dela manje, zato pa tembolj čuva ono, kar si je prislužil, zato laja po pasje na vsako nevarnost, katera mu preti — in nevarnost vidi povsod. Zato živi tudi tako, kakor živi oni, ki se je teh let osvobodil. Od sedemdesetega do osemdesetega leta se mu začnejo tresti roke in noge; ne vidi in ne sliši več dobro ter razum mu začne pešati. Človek se v teh letih navadno pootroči, in takrat sliči v resnici na ono žival, od katere si je nazadnje prisvojil deset let.

Z raziskovanjem indijskih rek in je ugotovil, da je voda mnogih rek v Indiji tako sestavljena, da ubija bakterije, posebno bacile kolere. Najjačje svojstvo v tem pogledu imata reki Ganges in Jumna. Filtrirana voda teh rek je usmrtila vibrone kolere v štirih urah. Ko je vodo zagrel, je izgubila svojo moč. Hankin misli, da je v vodi Gangesa in Jumna neka posebna substanca, katere sicer ni mogel raziskati, ki pa ubija bakterije. Z istim vprašanjem se je bavil tudi francoski bakteriolog d'Herelle, ki pripisuje antiseptično svojstvo teh rek množici bakterijofagov, ki živijo v teh vodah. Temu mišljenju se priključujejo tudi drugi znanstveniki. So pa tudi taki, ki trde, da so postali Hindustanci, ki se hodijo skozi cele generacije kopat v Ganges, proti vsaki okužbi imuni. Profesor Dieudonné pobija to ozkogrudno trditev, dokazuje, da ne more biti govora o kakem kriterijem ali podedovanem imuniziranju, ker prihajajo romarji v Benares iz vseh, tudi najbolj oddaljenih krajev Indije, mnogi pa iz krajev, v katerih se epidemija kolere vobče ne pojavlja. Kakor vidimo, v podrobnostih to vprašanje še ni raziskano. Vendar pa je nekaj na stvari, in pridemo tako do zaključka, da ima vendar svoj smisel, če imenujemo reko Ganges »sveto« vodo.

„Omnibus premagal hudiča“

V vasi Duffield v angleški grofiji Derbyshire je cerkev zelo daleč od naselbine. Mnogi verniki so se posluževali te oddaljenosti v svrhu izgovora, da jim ni trebalo hoditi v cerkev. Cela stoletja so se razni duffieldski dušni pastirji borili proti tej malomarnosti svojih ovčic. Nedavno pa je prišel v Duffield nov župnik, ki je hotel na vsak način zlomiti vse izgovore faranov. Najel si je omnibus in šel z njim od župljana do župljana ter vse naložil in odpeljal v cerkev. Po tem uspehu je napisal župnik v župnijskem vestniku, ki ga je izdajal pod naslovom »Omnibus premagal hudiča« sledeče: »Cela stoletja so duffieldski verniki zanemarjali, na veselje hudiča, obisk cerkve, izgovarjajoč se na preveliko oddaljenost. Novi župnik pa je hudiča premagal. Za mal znesek se lahko vsak vernik v komodnem avtobusu od vrat svoje hiše pripelje v cerkev in nazaj.«

U krajih večnega ledu

Sibirska zima je prislovična. Rečemo lahko, da je »klasična« v severnih delih Sibiri, kjer zaslužni za osem mesecev morje, reke, zemljo, rastline, živali in ljudi. Skoraj nemogoče je z besedo prikazati to polmrtno stanje vsega, vendar pa lahko dobimo vsaj približno sliko, če iznesemo rezultate raziskovanja tal v teh ledenih področjih. Profesor M. Lumgin na geofizičnem observatoriju v Vladivostoku trdi, da je na severu Rusije trajno zamrznjeno tlo na površini sedmih milijonov štirinajških kilometrov; to je tretjina celega ruskega imperija. Južna meja tega ogromnega polarnega kroga je od Belega morja do Tihega oceana, pa tudi pod to mejo so tupatam predeli trajno zamrznjene zemlje. Da so ta tla zamrznjena že nekoliko tisočev let, nam dokazujejo dobro ohranjena okostja mamutov; ti ostanki nam kažejo nazorno sliko o tem orjaškem slonu, ki je izumrl še v predzgodovinski dobi. Nekateri trdijo, da so ta tla zamrznila šele pod vplivom današnje klime, drugi pa, da so v tem stanju že nekoliko desetstisočev let. Še sredi preteklega stoletja je skušal Middendorff dognati z vrtnanjem zamrznjeno zemljo nekoliko metrov pod debelino zamrznjenih zemeljskih slojev. Tako je našel pri Pustorjecku popolnoma zamrznjeno zemljo nekoliko metrov pod površino, v bližini Pustorjecka pa ni končala zamrznjena zemlja niti v globini 116 m. Kjer je zemlja trajno zamrznjena nekoliko metrov globoko, tam ne more rasti drevje in je taka zemlja najboljša podlaga za tundre. Pozimi je v teh krajih visok zračni tlak, a čisto ni niti visok sneg, je pa stalno vedro in oster mraz, ki prodira globoko v zemljo. Trajno pomanjkanje toplih žarkov ustvarja strahovito nizko temperaturo, ki je karakteristična za kontinentalne zime v vzhodni Sibiriji. Snežna plast in ledena tla, ostra zima in hladno, megleno poletje vplivajo na vse življenje teh krajev, na rastline, živali in ljudi. Ko poleti skopnijo snežne mase in ledena tla, tedaj ne morejo prodrati vodne mase globlje v zemljo, ker jih ne propuščajo ledena tla. Doline razmoči voda, ki odteka na vse strani, ali pa se zbira v močvirja, motna barla in sivo-zelene tundre, okrog njih pa se zbirajo tisoči in tisoči vodnih ptic, ogromna krdela sobolov, ki se sele poleti proti severu, iskajoč hrano. V potokih in rekah mrgoli rib. Razen tega so tam množice divjih jelenov, medvedov, volkov, najplemenitejših lisic, hermelinov, veveric ter bilijonske množine komarjev in moskitov. To je zemlja, na kateri morajo žveti redko naseljeni Samojedi, Jakuti in Tunguzi. Skoraj skozi osem mesecev sili sibirska zima ta žilava plemena, da se živa zakopljejo v svoje siromašne koče in čakajo na toploto kratkega poletja, ko morajo hitro pripraviti hrano, obleke in vse druge za zimo potrebne stvari. To je življenje ljudi v krajih večnega ledu, kjer jih ne ogrejeta niti solnce niti mati zemlja.

Usmrtili Izmaila Huseina

Mlademu kmetu Izmailu Huseinu, ki bi moral biti skupno z 28 drugimi obsojenci v Menemenu obešen, se je posrečilo, kakor smo že poročali, da je v oddolžnem trenutku pobegnil izpod vislice in tako vsaj za nekaj časa ušel smrti. Več kot 14 dni se je potem skrival, dokler ga niso končno le izsledili. Blodil je po pustih in goratih predelih okrog Menemena, kjer od prirode ni mogel imeti nič drugega kakor vodo. Ves izčrpan, sestradan in neopran se je končno oddolžil, da poizkusi svojo srečo v neki gorski vasi, ker že več dni ni zavžil ni košček hrane. Kmetje so se ga res usmili, ter mu dali jesti, vendar pa so ga takoj nato pozvali, da naj se izseli, ker nočejo imeti sitnosti z oblastmi. Te so po svojih zaupnikih res kmalu zvedele, kje se skriva ubegli obsojenec. Napravile so nanj pogon in ga res zasačile. Husein se aretaciji ni čisto nič upiral. Bil je že tako apatičen, da mu je bilo vseeno, kaj se zgodi z njim. Prepeljali so ga takoj v Menemen, kjer je bil že naslednjega dne obešen. Bil je do zadnjega trenutka čisto hladnokrven.

Sport

MEDNARODNO BOKS-SREČANJE V MARIBORU.

Agilnemu SK Železničarju, ki edini v Mariboru goji tudi težko atletiko, se je z velikim trudom posrečilo pridobiti znano boks-moštvost Kastner & Ohler iz Gradca na enkratno gostovanje. Gradčani nastopijo s svojimi najboljšimi močmi v sledeči postavi: srednja teža: Heritsch, Annpatzer; welter teža: Friesinger, Neuhold; lahka teža: Paunner, peresna teža: Winhelbauer. Kvaliteto Gradčanov dokazuje dejstvo, da so pretekli mesec na Dunaju premagali izvrstni team »Puschinga« z 8:6. Boks sekcija Kastner & Ohler je mnogo pridobila z razpustom graškega »Herkulesa«, ker so njegovi člani korporativno prestopili h K. & O. ter je sedaj najmočnejša v avstrijskih alpskih deželah. Najboljši mož je neprekosljivi tehničar Winhelbauer, ki je preteklo sezono premagal jun. prvaka Avstrije v peresni teži Kohouta. Razred zase je tudi Friesinger, ki je preje bival v Monakovem. Moštvo spremlja mega trener, tudi v Maribor dobro znani avstrijski »Oltmaister« Ros, ki bo tudi sodil tekmovalne.

Domače moštvo SK Železničarja je celo zimo marljivo treniralo ter radi tega upamo, da bo častno zastopalo barve Maribora proti Gradčanom.

Nastopi pa v sledeči postavi: srednja teža: Štrukelj, Drozg; welter teža: Becker, Dvoršak, Medved; lahka teža: Kampič; peresna teža: Mla-kar.

Sportno občinstvo Maribora bo po dolgem času imelo priložnost, prisostvovati nadvse interesantni boks-borbi; imie na sodelujočih pa jamčijo za prvovrstnost prireditve, ki se bo vršila v sredo, dne 4. marca v dvorani kina »Apollo«.

Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju.

V Berlinu so se včeraj zaključile tekme za svetovno prvenstvo v umetnem drsanju. Rezultati tekmovalja so bili naslednji:

Gospodje posamezno: 1. Schäfer (Dunaj) 366.18 točk; 2. Turner (Amerika) 337.51 3. Bayer (Berlin) 331.68.

Dame posamezno: 1. Sonja Henne (Norveška); 2. Hilda Holovsky (Dunaj); 3. Fritz Burger (Dunaj); 4. Vinson (U.S.A.).

Mešani pari: 1. Rotter-Szolas (Madžarska); 2. Organista-Szalay (Madžarska); 3. Tapetz-Zwak (Avstrija).

V poročilu smuških tekem na Pohorju v včerajšnji številki »Jutra« sta bila tekmovalca Vezjak, Stopar navedena kot člana mariborskega smučarskega kluba, v resnici pa sta člana ISSK Maribora. Pravilno bi se moralo glasiti Simončič-Vezjak (ISSK Maribor); Giber (ISSK Maribor); Breda Hribar-Vogljar (ISSK Maribor) in Lizika Bahun-Štepic (ISSK Maribor).

Glavno zborovanje Motokluba-Maribor.

Motoklub Maribor ima v nedeljo dne 8. marca ob 9. dopoldne v klubni sobi hotela »Orel« svojo letošnjo glavno zborovanje.

Občni zbor SK Rapida.

V nedeljo 1. t. m. je imel SK Rapid svoj redni občni zbor. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji novi odbor: predsednik dr. Blanke; podpredsednik dr. Brandstätter, tajnik Pirich; blaginik Weller; načelniki: za nogomet Leyrer in ravnatelj Herman; za lahkootletiko dr. Jetmar; za vodni sport Weller in za zimski sport inž. Eylert, za tenis dr. Felber in Hitzl.

Poslano

Vsem laži prijateljem in klevetnikom!

Slišal sem od prijateljev, da se po mestu širijo govorice, češ, da sem se okoristil z denarjem, namenjenim v narodne svrhe. Izjavljam, da bom proti vsakemu razširjevalcu teh in podobnih vesti nastopil sodnim potom.

582

P. Cvenkel, Maribor.

Smrtni strel skozi luknjo ključavnice

Te dni se je po dveh in pol letih razjasnila zagonetna kriminalna afera, ki je bila ves čas trd oreh za kriminaliste v San Francisku. Pred poltretjim letom so našli v San Francisku inženirja Edvarda Basseta, starega 50 let, samca, mrtvega v njegovi vili. Sluga, ki ga je prišel ob 10. buditi, je našel sobo zaprto, toda ključa v ključavnici ni bilo. Ko so ob asistenci policije spalnico odprli, so našli ključ na tleh. V sobi je bil strupen vonj in policisti so se morali takoj umakniti iz sobe. Eden izmed njih je celo zbolel na zastrupljenju. Ko so sobo prezračili in jo skrbno pregledali, so našli patrono, kakoršne se izstreljava iz pištole z naboji, ki vsebujejo strupeni plin. Kriminalisti so stali pred uganko: Ali je inženir izvršil samomor ali ne? Ali je bil žrtev zločina? Kako je bil ta izvršen, če je soba bila od znotraj zaklenjena?

Te dni pa so zaprli v Dacklandu moža, ki je prodajal dragocen prstan z velikim briljantom. Mož s tako dragocenin prstanom je bil sumljiv, in preiskava je ugotovila, da je bil ta prstan last inž. Basseta, ki je pred leti umrl na zagoneten način. Ko so pregledovali stanovanje moža, ki je prstan prodajal, nekega D. G. Mayera, so našli pištolo, s katero se oddajajo strel s strupenimi plini. V ostrem zasliševanju je Mayer končno priznal, da je oddal strupeni strel skozi luknjo ključavnice, nato pa se splašil neopaženo v sosedno sobo in oropal inženirjevo zakladnico. Nato je izginil iz San Franciska. Roka pravice pa ga je vseeno dosegla.

Tajinsitvena moč vode v reki Ganges

Znano je, da romajo stotisoči pobožnih Hindustancev k svetli reki Ganges, da se v njej okopljejo in »operejo grehov« in se je tudi napijejo. Pri tem jih nič ne moti, da je reka polna nesnage, smrada in blata, pa tudi razpadlih trupel. Po našem pojmovanju je to idealno razmnoževališče kolere in drugih kug. Vendar v Benaresu ni nikoli niti sledu o kakik epidemiji. Na to desno obrača svojo pažnjo tudi profesor dr. Dieudonné, ki pravi med ostalim: Pred tremi decenijami se je bavil angleški bakteriolog Hankin

M. Zevacovi

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

81

»Svota je imenitna,« je rekel kralj turski z ironičnim usmevom, »toda opozoril bi svetlost prav ponižno, ako bi bil potreboval denarja, mnogo denarja, bi ga ne bil iskal v službi kralja in njegovega velikega profosa...«

»To je res! Rokovnjači izjemajo Pariz, kolovodje Dvora Čudežev izkoriščajo rokovnjače, a ti izkoriščajo kolovodje...«

»Tako najde sleherni, kar mu gre, gospod grof!«

»Kaj bi rad potemtakem?«

»Vaša svetlost mi je obljubila, da bom v plačilo za svoje usluge navzoč pri Manfredovi in Lantnejevi usmrtnici, tisti bližnji dan, ko oddasta svoji peklenski duši vragu. Drznem se prositi za nekaj večjega in boljšega svetlost.«

»Govoril!«

»Rad bi tisti dan nadomeščal krvnika...«

Monklarja je izpreletelo. On, ki ni bil radoveden na nič več, je pomeril Trikota z radovednim pogledom. Toliko sovraštvo se mu je zdelo vredno pozornosti.

»Bova že videla,« mu je odgovoril.

»Svetlost, življenje za življenje! Jaz vam darujem svoje življenje? darujte vi meni življenje teh dveh mož... če ne...«

Monklar je povsili glavo in premišljal par trenutkov.

Ko je dvignil oči, je čital na rokovnjačevem obrazu tolikšno resno sovražnega pričakovanja, da je nehotе vtrepetal.

»Torej,« je izgovoril s svojim grobim glasom, »velja: Ti boš tisti, ki ubije ta dva človeka.«

»Hvala vam svetlost!« je dejal Trikot in se naklonil.

Na Monklarjevo znamenje je oddrdala kočija v brzem tiru, in prej nego četrte ure nato je stal veliki profos v kabinetu Franca I.

»Kakšne so novice?« je vprašal kralj s skrbjo.

»Ali imate kako dobro vest?«

»Žal, da še ne, sir!... Niti slutiti še ne morem, kaj se je zgodilo z vojvodinjo Fontenbloško!«

Kralju se je izvil globok vzdih.

Vstal je in začel begati nagubanih obrvi po svojem kabinetu. Neka misel ga je preganjala. Morda jo je izkušal odriniti od sebe. Nemara pa jo je hotel tudi samo izpopolniti. Dolžnost pripovedovalca nam vele-va ugotoviti zgolj to, da se je kralj Franc I. obotavljal dolgi dve minuti, predno je povedal svojemu velikemu profosu misel, ki ga je vznemirjala.

Naposled se je odločil:

»Ali ste izpraševali staro Sen-Albanko?«

»Da, sir,« je rekel Monklar.

In nekakšen smehljaj se je pokazal na njegovem bledem obrazu in njegovih mrtvaških ustnicah, podoben žarkom bolnega solnca, ki ob lednih zimskih dneh zaman polizkušajo prodreti gosto meglo...«

Dodal je:

»In res je menda resnica na tej strani!«

»No, in?«

»In zdi se, sir, da je morala Sen-Albanka rav-nati po naročilu kake jako mogočne osebe, zakaj ona molči kakor grob.«

»Pri Bogorodici!« je zarežal kralj, »ali mislite za-res, da je utegnila imeti kak vzrok, da spravi Žileto s poti?«

»Ničesar ne mislim, sir. Pravim samo, da Sen-Al-banka molči... ona, ki je navadno tako klepetala...«

»No, vidite gospod,« je rekel kralj zdajci, »kaj pa se stori z ljudmi, ki nočejo govoriti, čeprav bi lahko kaj povedali? Takšne ljudi je treba...«

Franc I. se je prekinil, kakor da se še obotavlja.

»Sir,« je rekel Monklar hladno, »ljudi, ki nočejo govoriti, je treba napeti na natezalnico. Kaj ne, da je to tisto, kar mi je hotelo reči Vaše Veličanstvo?«

»Zakaj se upira ta blazna babnica?«

»To mi zadošča, sir. Jutri bo Sen-Albanka govo-rila...«

»Storite, kar se Vam bo zdelo umestno, Monklar, samo spletke ne maram okoli sebe, Luč Božja! Gorje mu, kdor bi se izkušal tako predrzno igrati se z ma-no...«

»No, sir!«

»Ali pa ji,« je zarežal kralj, »makar, če stoji še tako visoko!«

»Gospa vojvodinja Etanpska je izgubljena!« je mi-slil Monklar sam pri sebi, poklonivši se kralju ob teh besedah.

»Idite, Monklar,« je povzel Franc I. »in glejte, da bo ta zadeva kmalu urejena.«

»Vse storim, sir, kar bo v moji moči, da ustrežem interesom Vašega Veličanstva. Toda v Luvru me je privedla danes druga reč, o kateri sem hotel govoriti z vašim kraljevskim Veličanstvom...«

»Kakšna je ta reč?«

»Zadeva Dvora Čudežev, sir.«

Kralj je nejevoljno skomignil z ramami.

»Poslušajte,« je dejal Monklar s tisto dobroduš-nostjo, ki jo je tupačadel svojemu obrazu, »ali vam je mnogo do tega, da iztrebite rokovnjače?«

»Čisto nič mi ni do tega, sir,« je odgovoril veliki profos z ledeno hladnim glasom. »Samo do tega mi je, da posvečeno Veličanstvo mojega kralja ne bi bilo iz-ročeno posmehovanju... brez kazni...«

»No, no, Monklar! Vsak pridiga za svojega svet-nika; tudi vi. Silno ste ogorčeni zoper rokovnjače, ki jih dolžite, da so vam umorili sina. To vaše čustvo je vredno spoštovanja, bogme da! Ampak, ali ste pre-pričani, ali ste res prepričani, da imate dokaze, da so rokovnjači krivi tega strašnega zlodejstva?«

Monklar je molčal. Obraz se mu je bil zaprl kakor z železnimi vrati.

V njegovih steklenih očeh ni bilo več človeškega čustva.

Kralj je nadaljeval.

Premislite strašni udarec, ki ga zadate kraljevske-mu Veličanstvu, ako se vam ponesreči vaš namen, obraniti ga posmeha! Rokovnjačev je mnogo in dobro so oboroženi... In nazadnje. Dvor Čudežev nam je še celo koristen. Meščan se ga boji; in v tem svojem stra-hu išče nehotе zaslombe in varstva pri prestolu. Kdo ve, ali ne bi tisti dan, ko se mu ne bi bilo več treba bati rokovnjačev, tudi prenehalo njegovo sedanje spošto-vanje do kraljevske oblasti?«

»Vaše Veličanstvo govori kot globok politik,« je rekel Monklar.

»Torej mi pritrjujete, kaj ne da?« je vprašal Franc I.

»Jaz, sir? Ali mi gre pravica, pritrjevati Vašemu Veličanstvu, ali ne pritrjevati mu? Jaz prihajam samo po svoja povelja in jih izvršujem. Kaj sem jaz? Mašina sem, Vaše Veličanstvo mi ukazuje, da naj pustim v mi-

ru rokovnjača, ki vas je opsoval, v vašem kraljevskem domu...«

»Monklar!«

»Rokovnjača Manfreda, ki je nemara tisti, ki je ugrabil vojvodinjo Fontenbloško...«

»Luč božja! Če je to res...«

»Vaše Veličanstvo mi ukazuje, da naj se ne do-taknem tega človeka, ki v par dneh zapusti Pariz s svojim očetom...«

»Kaj pravite! Povejte jasneje!«

»Uklonil se bom torej ukazom Vašega kraljevskega Veličanstva,« je zaključil Monklar in pripognil glavo.

»Monklar!« je vzkliknil kralj vročično, »ukazujem vam, da se izrazite natančneje!«

»Sir, to je prav lahko. Predvsem moram povedati Vašemu Veličanstvu, da me je posetil gospod De Ra-gastan...«

»Kaj ima vitez opraviti z vsemi temi rečmi?« je vprašal kralj začudeno.

»Tole: gospod vitez De Ragastan je prišel v Pariz, da poseti Dvor Čudežev; vprašal sem ga, ali nam ne bi maral pomagati s svojim mečem, ako pride do kake bitke z razbojniki...«

»In?«

»In — gospod vitez je odklonil. Njegov meč vam m na razpolago, sir!«

Franc I. je namršil obrvi.

»Že dobro,« je dejal, »To mi kaže pot, kako imam postopati v bodoče s tem pustolovcem.«

»A gospod vitez ima opraviti z vsem tem še dru-gače, v tem namreč, da išče svojega otroka... sina, ki mu je bil ukraden... in ki sem ga jaz našel!«

»Kdo je ta sin?«

»Rokovnjač Manfred, sir!«

Franc I. je planil pokoncu.

»Ali veste to z gotovostjo?« je vzkliknil.

»Tako gotovo vem to, da lahko rečem, da mora vitez De Ragastan čez nedolgo najti svojega sina, ki ga potem odvede s seboj, tako da ostane Manfred nezak-novan, čeprav vas je zasmehoval sredi Luvra!«

»Dovolj, Monklar! Kdaj hočete marširati nad Dvor Čudežev?«

»Vidim, da se Vašemu Veličanstvu vrača prava zavest moči in ponosa, kakršna pristojna kralju... Vse, kar je treba, je ukrenjeno. Udarec se nam posreči ne-dvomno. Brez premišljanja prevzamem vso odgovor-nost.«

»Dobro! Kdaj?«

»Sir, dč vam povem jutri!«

Nato se je Monklar poslovil in se vrnil z vse mo-čo v svoj dvorec.

XLII.

V kakšno hišo se je zatekel Ragastan.

Odhajaje iz profosovega dvorca, je zdiral Raga-stan v ulico Kanet.

Spadakapa je peketal za njim v razdalji, ki mu jo je nalagalo spoštovanje. A vitez ga je poklical bližje k sebi, ne meneč se za etiketo.

»Ali si slučajno opazil v hiši, iz katere prihajava, kak sovražen obraz?«

»Videl sem nekega potuhnjena z zelenim bare-
tom...«

»Je že ta!...«

»A ne samo, da sem ga videl,« je nadaljeval Spa-dakapa, »marveč namenil sem se, da izpregovorim z vami prej ko mogoče.«

»Aha!«

Solčno sobo

takoj oddam dvema gospodoma. Na-slov v upravi »Večernika«. 573

Gospoda,

ki je zamenjal v nedeljo popoldne v kavarni »Astoria« dežnik, prosim, da ga prinese nazaj v kavarno. 576

Brzopotlata,

Aleksandrova cesta 24, Ivan Pirc. — Moški podplati Din 30.—, ženski pod-plati Din 25.—, moške pete Din 14.—, ženske od Din 6 do 8. Blago prvovrst-no. Samo ročno delo. 577

Iščem stanovanje

eno ali dve sobi s kuhinjo s 1. aprilom. Naslov v upravi lista. 578

Manufaktura,

izvežbanega, zmožnega slovenskega in nemškega jezika takoj sprejemem. Po-nudbe na upravo »Večernika« pod 1.200. 574

Sprejmeta se dva gospoda

na stanovanje in hrano. Studenci, Aleksandrova cesta 17. 575

Iščem sobo s štedilnikom

ali mesto hišnika v Mariboru, prevza-mem tudi mesto strežnice. Cenj. po-nudbe W. M. poštne ležeče. Poličane.

Kolesarji pozor!

Sezona za vožnjo s kolesi je končana. Sedaj je treba skrbeti za bližnjo pom-lad. Pustite Vaša kolesa z malimi stroški čez zimo temeljito popraviti in kolo bo spomladi kakor novo. Kolo vzame popolnoma narazen, emajlira, ponikla, vse ležaje temeljito očisti, zbrusi ter na novo z najboljšo vazelinno namaže in zopet sestavi, tako, da ste za prihodnje leto s kolesom popolnoma preskrbljeni, največja specijalna meha-nična delavnica Justin Gustinčič, Ma-ribor, Tattenbachova ul. 14, nasproti Narodnega doma. Shramba koles in motorjev čez zimo. Brezkonkurenčne cene. Točna in solidna postrežba!

Zimske nogavice,

rokavice, pletenine ter vse druge modne po-treščine v modni trgovini

Anton Paš,
Maribor, Slovenska ul. 4.

Inserirajte
v
»Večerniku«

Zahvala

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja ob smrti mojega nepozabnega soproga

Antona Baboška

izrekam tem potom vsem najprisrčnejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujem pre-častiti duhovščini magdalenske župnije, kakor tudi godbi »Zvon«, darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so dragega pokojnika spremili v tako lepem številu na njegovi zadnji poti.

581

FANI BABOŠEK.

NAJFINEJŠI RUM

na debelo!

KONJAK

in vse vrste likerjev l. t. d.

PRAVA SLIVOVKA

na drobno!

3824

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9

TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROŽOVIC v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.